

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 353
24. června 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Výsledky zasedání Evropské rady

Implementace akčního plánu
proti dezinformacím

Doporučení pro národní
energeticko-klimatický plán ČR

Výsledky zasedání Rady pro
zahraniční věci

Výsledky zasedání Rady pro
zemědělství a rybolov

Výsledky zasedání Rady pro
obecné záležitosti

Program evropských institucí
25. června – 2. července

Milí čtenáři,

máme před sebou poslední červnový týden, který bude opět zakončen zasedáním Evropské rady. Ačkoliv bylo jednání lídrů minulý čtvrtek a pátek dlouhé a náročné, shodu na nominacích na nejvyšší uniijní posty se nalézt nepodařilo, a debata tak bude pokračovat tuto neděli na mimořádném zasedání.

Kromě hledání nových vrcholných představitelů uniijních institucí měli lídři na programu hlavní priority pro příštích pět let. Nová strategická agenda, kterou Evropská rada přijala, se zaměřuje na čtyři hlavní priority: ochranu občanů a ochranu svobod, budování silné a dynamické hospodářské základny, budování klimaticky neutrální, ekologické, spravedlivé a sociální Evropy a prosazování evropských zájmů a hodnot na globální úrovni. Sledovanými body programu pak byly také klimatická politika, kde se bohužel nepodařilo dosáhnout shody u přechodu k neutralitě z hlediska změny klimatu do roku 2050 na úrovni EU-28, a prodloužení hospodářských sankcí vůči Rusku o dalších šest měsíců. V pátek na závěr jednání se lídři krátce věnovali brexitu, při čemž potvrdili, že dohoda o vystoupení není otevřená k opětovnému vyjednávání.

Také Rada EU tento týden v Bruselu pokračuje v práci. Dnes se koná zasedání Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku, které má na programu energetickou unii, vnější vztahy v oblasti ener-

getiky a vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu. Rovněž dnes se setkávají také ministři odpovědní za kohezi k diskusi o balíčku právních předpisů týkajících se politiky soudržnosti na období 2021–2027 či posílení vazby politiky soudržnosti s evropským semestrem. Zítra zasedá Rada pro životní prostředí, která se bude věnovat nařízení o opětovném využívání vody, problematice plastů na jedno použití, boji proti odpadům v mořích nebo klimaticky neutrální ekonomice.

V pátek nás čeká další kulatý stůl Národního konventu. V Lichtenštejském paláci se bude diskutovat o vztazích EU s vybranými vnějšími partnery, zejména s USA, Čínou a Íránem. Konkrétně se účastníci budou věnovat českým zájmům v kontextu zhoršujících se obchodních vztahů mezi EU a USA nebo otázce, v jakých oblastech se Čína může stát partnerem EU ve snaze o hledání řešení aktuálních globálních výzev nebo jakým způsobem může EU dosáhnout vyrovnaného a recipročního vztahu s Čínou v oblasti obchodu.

Příští týden nebo při nejmenším jeho začátek bude i nadále patřit jmenování do vrcholných pozic EU. V pondělí bychom všichni měli vědět, zda se lídři na nedělním mimořádném summitu shodli na kandidátech na tyto posty, v úterý pak začne první plenární zasedání nově zvoleného Evropského parlamentu ve Štrasburku, na kterém poslanci zvolí svého předsedu a 14 místopředsedů.

Výsledky zasedání Evropské rady

V Bruselu proběhlo ve dnech 20. a 21. června další zasedání Evropské rady a eurosummitu. Českou delegaci vedl předseda vlády Andrej Babiš.

Lídři nejprve řešili **otázku víceletého finančního rámce** a harmonogram jeho přijetí. Evropská rada přivítala dosaženou práci rumunského předsednictví v této oblasti a k tématu by se měla vrátit již v říjnu 2019, kdy by měla proběhnout substantivnější debata.

Dlouhá diskuse posléze proběhla k tématu **klimatické politiky EU**. Česká republika v této oblasti bránila racionální přístup, tedy nevytvářet nové obligatorní cíle nad rámec Pařížské dohody a ochranu pravomocí členských států v rozhodování o vlastním energetickém mixu. Očekává se, že v rámci přípravy dlouhodobé strategie EU bude debata o klimatických opatřeních pokračovat i nadále na příštích jednáních

Evropské rady.

Lídři na zasedání řešili dále **obsazení čtyř klíčových postů** v evropských strukturách. Konkrétně hovořili o předsedech Evropského parlamentu, Evropské rady, Evropské komise a prezidentovi Evropské centrální banky. Hlavy států a vlád se zatím na konkrétních jménech nedohodly. Diskuse bude pokračovat na mimořádném jednání lídrů členských států v neděli 30. června 2019.

Státníci také přijali **závěry k zahraniční politice**. Evropská rada podpořila Východní partnerství, kde má Česká republika silné zájmy. Dále se lídři shodli na závěrech k vyšetřování sestřelení letu MH17 a schválili prodloužení sankcí vůči Rusku. Státníci v závěrech zmínili i mírové předání moci Moldavsku, /Pokračování na s. 2/

spolupráci s Afrikou či nelegální tureckou těžební aktivitu v kyperských výsošných vodách. Premiér Andrej Babiš také vystoupil v otázce **rozšíření členské základny Evropské unie o Severní Makedonii a Albánii** a apeloval na **nutnost zahájení přístupových jednání na podzim 2019**.

Posledním bodem jednání byla otázka **dezinformací** v rámci květnových voleb do EU. Na závěr plenárního zasedání byla bez diskuse schválena **strategická agenda**, která udává hlavní priority EU pro nadcházející institucionální období.

Na okraj Evropské rady **proběhlo jednání eurosummitu v inkluzivním formátu** a také **neformální diskuse EU-27** o vývoji v otázce brexitu.

Zasedání Evropské rady tradičně předcházelo **setkání lídrů skupiny V4**. Premiér ČR při té příležitosti z rukou slovenského předsedy vlády Petera Pellegriniho symbolicky převzal předsednictví Visegrádské skupiny. Český předseda vlády se mimo jiné setkal s hlavním evropským vyjednávačem pro brexit Michele Barnierem či předsedou Komise Jeanem-Claudem Junckerem. /V. Olmer/

Implementace akčního plánu proti dezinformacím > Komise

Dne 14. června 2019 zveřejnila Komise zprávu o implementaci Akčního plánu proti dezinformacím. Dokument shrnuje dosavadní pokrok v boji proti dezinformacím a nejdůležitější zkušenosti, které přinesly volby do Evropského parlamentu. Zpráva byla jedním z příspěvků Komise do diskuze lídrů na červnové Evropské radě.

Společné sdělení připravila Komise a Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ) pod vedením vysoké představitelky pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federicu Mogheriniovou. Dokument uvádí, jakým způsobem **Akční plán proti dezinformacím z loňského prosince** a balíček týkající se ochrany voleb vydaný v loňském v září přispěly k boji proti dezinformacím a k zachování integrity voleb do Evropského parlamentu.

V dokument je konstatováno, že koordinovaný přístup EU pomohl před volbami do Evropského parlamentu zajistit **lepší připravenost** a koordinaci v boji proti dezinformacím. Z předběžné analýzy vyplývá, že přijatá opatření přispěla k odhalení pokusů o šíření dezinformací, k zachování integrity voleb a zároveň k ochraně svobody projevu.

Opatření EU se zaměřila zejména na **čtyři vzájemně se doplňující složky**: 1) posílení schopnosti odhalovat a potírat dezinformace 2) zvyšování informovanosti a odolnosti společností vůči dezinformacím 3) zvýšení spolupráce s online platformami na základě dobrovolného kodexu 4) zřízení sítě volební spolupráce na úrovni členských států i EU.

Zpráva zároveň varuje, že hrozba dezinformačních kampaní **vyžaduje nepřetržitý výzkum**, aby bylo možné na nové trendy a praktiky reagovat a aktualizovat společné nástroje. Subjekty s nekalými úmysly uvnitř i vně EU totiž **neustále mění svoji taktiku** a stále častěji volí operace menšího rozsahu, které je obtížnější odhalit a odkrýt.

Zvláštní odpovědnost za boj proti dezinformacím má soukromý sektor, zejména online platformy. V návaznosti na zprávu o implementaci tudíž **Komise zveřejnila nejnovější měsíční zprávu o bezpečnosti Google, Twitter a Facebook**, která je vydávána na základě kodexu zásad boje proti dezinformacím.

Květnová zpráva potvrzuje trend zaznamenaný v předchozích hodnoceních Komise. **Všechny platformy dosáhly od ledna pokroku ohledně transparentnosti politické reklamy**. Snahy o zajištění integrity služeb pomohly uzavřít prostor pro pokusy o manipulaci evropských voleb.

Snaha Unie bojovat proti dezinformacím a chránit demokratické procesy totiž bude pokračovat i nadále. Ještě v tomto roce podá Komise zprávu o provádění balíčku týkajícího se voleb a posoudí účinnost kodexu zásad boje proti dezinformacím. Na tomto základě může Komise zvážit, zda přijme další opatření, jež zajistí a zlepší reakci EU na tuto hrozbu. /L. Hadrava/

Doporučení pro národní energeticko-klimatický plán ČR > Komise

Komise vydala dne 18. června 2019 sdělení o položení základů pro úspěšný přechod na čistou energii a sdělení o doporučení pro dopracování národního energeticko-klimatického plánu ČR do roku 2030. Dle těchto dokumentů je pro splnění energetických a klimatických cílů pro rok 2030 nutné zvýšit ambice jak na úrovni evropské, tak na úrovni České republiky.

Na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady z 11. prosince 2018 o správě energetické unie měl každý členský stát povinnost předložit Komisi návrh vnitrostátního plánu v oblasti energetiky a klimatu (NECP) pokrývající období **od roku 2021 do roku 2030**, pomocí kterého chce splnit přijaté klimaticko-energetické závazky. Předložení návrhu je základem a prvním krokem konzultací mezi Komisí a členskými státy za účelem finalizace těchto plánů a jejich následné realizace.

Nařízení od každého členské státu vyžaduje, aby ve finální verzi svého návrhu, jenž má být **předložen do konce letošního roku**, řádně zohlednil všechna doporučení Komise, a pokud se jimi nebude chtít řídit, měl by pro to předložit odůvodnění.

Na základě vyhodnocení všech národních plánů došla Komise k závěru, že je třeba v **některých oblastech navýšit**

ambice, aby bylo dosaženo zmíněných cílů. V oblasti obnovitelných zdrojů bude EU po započtení příspěvků všech států chybět 0,1 – 1,6 % pro splnění 32% cíle. V oblasti energetické účinnosti je rozdíl mezi cílem EU 32,5% a plánovanými příspěvky členských států 2,3 – 6,2 %. Co se týče cíle v oblasti emisí skleníkových plynů, ze sdělení Komise vyplývá, že EU již nyní plní svůj závazek snížení emisí o 40 %.

České republiky EU doporučila, mimo jiné, následující změny:

(1) **Zvýšit cílový podíl energie z obnovitelných zdrojů (OZE) v roce 2030 na 23 %**. (ČR v plánu navrhla hodnotu 20,8 %) Současně je nutné uvést orientační trajektorii pro dosažení cílů OZE, předložit návrhy opatření, zvýšit podíl OZE v odvětví vytápění a chlazení, předložit opatření pro dosažení cíle v odvětví dopravy a snížit administrativní zátěž.

(2) **Zvýšit míru ambicí směřujících ke snížení spotřeby primární energie** a podpořit je lépe identifikovanými politikami a opatřeními.

/Pokračování na s. 3/

(3) Uvést **budoucí předpoklad složení energetického mixu**. Uvést plánovaná opatření v oblasti odolnosti energetického systému, podrobnější politiky a opatření zaměřená na větší diverzifikaci dodávek zemního plynu ze třetích zemí a specifikovat opatření na podporu cílů diverzifikace, včetně dodávky jaderných materiálů a paliva.

(4) **Definovat cíle a úkoly v souvislosti s integrací energetického trhu EU**. Nastínit potenciál plynu z obnovitelných zdrojů. Posoudit opatření související s rozvojem hospodářské soutěže.

(5) **Objasnit vnitrostátní cíle a cíle financování**, pokud jde o výzkum, inovace a konkurenceschopnost v oblasti energetické unie do roku 2030.

(6) **Pokračovat ve vynikající regionální spolupráci v rámci V4** a ve dvoustranných dialogích s ostatními členskými státy, v oblasti integrace vnitřního trhu s energií, spravedlivé transformace, snižování emisí a zavádění energie z obnovitelných zdrojů.

(7) **Vytvořit obecný přehled investičních potřeb a zdrojů** pro dosažení svých cílů v oblasti energetiky a klimatu, včetně možného financování.

(8) **Uvést veškeré dotace v energetice**, včetně dotací na fosilní palivo, a opatření k jejich postupnému zrušení.

(9) **Doplnit analýzu o opatření v oblasti kvality ovzduší** a emisí do ovzduší, kvantifikovat dopady znečištění ovzduší a zvážit kompenzační efekty.

(10) **Lépe integrovat aspekty spravedlivé transformace**, tedy uvést, jak Česká republika hodlá zajistit, že změna energetického mixu nebude mít disproporční dopady na některé regiony nebo sociální skupiny. Specifikovat dovednostní a sociální dopady a dopady na zaměstnanost plánovaných opatření. Propojit konečný plán s českým strategickým rámcem, a podpořit tak spravedlivou transformaci českých uhelných regionů. /J. Černohorský/

Výsledky zasedání Rady pro zahraniční věci > Rada

Dne 17. června 2019 se v Lucemburku uskutečnilo pravidelné zasedání Rady pro zahraniční věci. Českou delegaci vedl ministr zahraničí Tomáš Petříček.

V úvodu jednání se vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová informovala o jmenování Enrique Iglesease, španělo-uruguayského ekonoma, svým **zvláštním poradcem pro Venezuelu** a také o posilování kontaktů s mezinárodními hráči. Kromě toho vysoká představitelka informovala o podání prvních žalob ze strany amerických společností dle Helms-Burtonova zákona a připomněla výročí uzavření Prespanské dohody mezi Řeckem a Republikou Severní Makedonie.

V rámci prvního diskuzního bodu k **efektivitě Společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU (SZBP)** zdůraznila F. Mogheriniová, že Unie je efektivní pouze, když je jednotná. Klíčové je zvýšení koherence mezi jednotlivými formacemi Rady a jednotlivými politikami, jakož i zlepšení implementace. Delegace členských států se během diskuze vyjadřovaly k tradičním návrhům na zlepšení efektivity SZBP, jako jsou rozšíření hlasování kvalifikovanou většinou v dalších oblastech SZBP. K tomuto návrhu Komise z loňského roku se část ministrů postavila značně skepticky, zatímco někteří zdůrazňovali přínosy principu kvalifikované většiny alespoň v některých oblastech.

Druhý diskuzní bod k **implementaci Globální strategie EU (EUGS)** se konal v rozšířeném formátu za účasti ministrů zahraničí a obrany. Vysoká představitelka zdůraznila zejména bezprecedentní pokrok v naplňování záměrů

EUGS v bezpečnosti a obraně a podotkla, že dnešní jednání je chápáno jako vstup do debaty Evropské rady ke Strategické agendě EU na období 2019 – 2024.

Debatu ministrů se vyznačovala konsensuálním směřováním, postupovalo jí reflektování stěžejních priorit EUGS, ať se již jedná o **podporu a aktivní prosazování multilaterálního** ze strany EU na mezinárodní scéně nebo rozvíjení regionální kooperace, ve které se odrážely geografické akcenty podle národních preferencí členských států. U témat těsněji spjatých s bezpečností a obranou rezonovalo odhodlání členských států **rozvíjet iniciativy s partnery, na prvním místě s NATO**. Všichni vystupující rovněž podpořili otevřenost přístupu třetím zemím do projektů stále strukturované spolupráce (PESCO).

Během diskuze k **Súdánu** připomněla vysoká představitelka události posledních týdnů a zopakovala potřebu nadále podporovat mediační úsilí Africké unie v zemi. Komisař Neven Mimica informoval o humanitární situaci a připravovaném balíku pomoci pro případ předání moci civilní vládě. Přítomní ministři zahraničí odsoudili násilí spáchané na demonstrantech a apelovali na boj proti beztrestnosti. Rovněž také apelovali na nenásilné předání moci civilní vládě. Současně je třeba posilovat spolupráci a vzájemnou koordinaci s ostatními aktéry, kromě Africké unie zejména se zásadními hráči v širším regionu.

Během **neformálního oběda s ministrem zahraničních věcí Jordánska** ministři členských států diskutovali o situaci v regionu, kam se řadí aktivity Íránu, válka v Sýrii a Jemenu. /L. Hadrava/

Výsledky zasedání Rady pro zemědělství a rybolov > Rada

Dne 18. června se v Lucemburku uskutečnilo zasedání Rady pro zemědělství a rybolov. Delegaci vedl náměstek ministra zemědělství pro řízení sekce EU a zahraničních vztahů Ing. Jiří Šír.

Úvodem Rada jednala o částečném obecném přístupu k **návrhu nařízení o Evropském námořním a rybářském fondu**, který následně schválila. Návrh podpořila většina členských států, včetně České republiky. Komise se domnívá, že se návrh vyvíjí špatným směrem, zejména kvůli vysoké míře spolufinancování a výjimkám pro modernizaci lodí a motorů, které dle Komise povedou k navyšování rybolovné kapacity a následně k ohrožení rybích popula-

cí. ČR mohla částečný obecný přístup podpořit vzhledem k zohlednění jejích připomínek.

Komise dále představila sdělení k **aktuálnímu stavu společné rybářské politiky** a konzultací k rybolovným práům pro rok 2020. Připomněla ambici dosáhnout udržitelného rybolovu u všech populací do roku 2020. Delegace Litvy, Lotyšska a Polska upozornily na **kritický stav populace tresky obecné** ve východní části Baltského moře. Zdůraznily rovněž ohrožení rybářských komunit, které jsou na tomto druhu závislé. Vyzvaly proto Komisi k vypracování akčního plánu, který by reflektoval veškeré faktory, které vedly k současnému stavu. /Pokračování na s. 4/

Rovněž požádaly o zavedení opatření v rámci Evropského námořního a rybářského fondu. Komise dále vyzvala členské státy k intenzivnějšímu navrhování opatření pro chráněné mořské oblasti, která doplňují opatření zaváděná na základě směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích.

V odpolední části jednání představilo rumunské předsednictví zprávu o pokroku, pokud jde o projednávání legislativního balíčku **reformy Společné zemědělské politiky**. Většina členských států uvítala dosavadní pokrok při vyjednávání. Státy upozorňovaly na oblasti, u kterých je ne-

zbytná ještě další diskuze na technické či politické úrovni. Nejčastěji zmiňovaly nový model implementace, zelenou architekturu nebo oblasti spojené s vyjednáváním o víceletém finančním rámci (konvergence, zastropování). U některých úprav navržených ze strany rumunského předsednictví (např. alokace na vázanou podporu) není i nadále shoda mezi členskými státy. Rada členských států připomněla, že je nezbytné nejprve nalézt shodu na podobě víceletého finančního rámce, a až následně schválit balíček jako celek. /V. Schiebertová/

Výsledky zasedání Rady pro obecné záležitosti > Rada

Dne 18. června 2019 proběhlo zasedání Rady pro obecné záležitosti v Lucemburku. Na programu byl víceletý finanční rámec 2021 – 2027, závěry k procesu stabilizace a rozšíření, návrh závěrů červnové Evropské rady a evropský semestr. V rámci bodu „Různé“ pak byl představen příspěvek skupiny členských států k posílení transparentnosti legislativního procesu EU. Delegaci ČR vedl ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček.

Diskuse k **víceletému finančnímu rámci** proběhla tentokrát na základě revidovaného textu vyjednávacího balíčku představeného rumunským předsednictvím. Hlavní změny provedlo předsednictví u flexibility mezi fondy a u tematické koncentrace v kohezi. Komise ocenila návrh rumunského předsednictví a vyzvala k rychlému postupu vyjednávání za finského předsednictví včetně doplnění čísel do vyjednávacího balíčku.

Mezi členskými státy se vytvořila skupina **velmi kritických čistých plátců** a podobně **kriticky vystupující skupina čistých příjemců** – obě tyto skupiny se shodly na tom, že vyjednávací balíček není vyvážený. Umírněnější skupina se naopak domnívá, že přes problémy v mnoha oblastech je text navržený rumunským předsednictvím víceméně vyvážený a vhodný k pokračování pro finské předsednictví.

Rada po delší diskusi odsouhlasila **závěry k rozšíření a procesu stabilizace a přidružení**. Největší debata proběhla k návrhu odstavců týkajících se zahájení přístupových jednání se Severní Makedonií a Albánií a ke kyperské žádosti o doplnění konkrétních odvetných kroků vůči Turecku v reakci na jeho těžební aktivity.

Ministři dále projednali revidovaný **návrh závěrů červnové Evropské rady**. Text návrhu byl ze strany členských států i Komise obecně podpořen, nejzásadnější rozpory přetrvávaly ohledně kapitoly ke klimatické politice, což se nakonec projevilo i na samotném jednání Evropské rady. Rada byla také na základě podkladového dokumentu stručně informována o implementaci předchozích závěrů.

V rámci bodu k **evropskému semestru** Rada formálně projednala a Evropské radě postoupila souhrnnou horizontální zprávu, která popisuje pokrok členských států v plnění doporučení Rady a provádí obecnou diagnostiku hospodářského stavu EU.

Nizozemsko v zastoupení skupiny spolupředkladatelů pak v rámci bodu „Různé“ představilo společný dokument k **posilování transparentnosti** a vyjádřilo naději, že se Rada bude tímto tématem zabývat během nadcházejícího finského předsednictví. Příští zasedání Rady pro obecné záležitosti by se dle předběžných informací mělo uskutečnit

Program evropských institucí, 25. června až 2. července > Informace

Zasedání kolegia komisařů, 25. června

Posílení mechanismu pro vládu práva z roku 2014 (tj. mechanismus použitý před spuštěním článku 7 SEU) a výroční zpráva o řízení a výkonnosti unijního rozpočtu.

Rada pro obecné záležitosti (koheze), 25. června

Dva body k balíčku právních předpisů v oblasti politiky soudržnosti (2021-2027), politická diskuze ministrů na téma budoucích výzev v programování týkající se koordinace hospodářských sociálních politik v rámci evropského semestru a správy ekonomických záležitostí v zájmu efektivnosti fondů politiky soudržnosti.

Rada pro dopravu, telekomunikace a energetiku, 25. června

Závěry Rady o budoucnosti energetických systémů a informace Komise týkající se vnějších vztahů v oblasti ener-

getiky, sdělení o návrzích integrovaných národních energeticko-klimatických plánů.

Rada pro životní prostředí, 26. června

Přijetí obecného přístupu Rady k návrhu nařízení o minimálních požadavcích pro opětovné používání vody, závěry směrem ke strategii pro politiku Unie v oblasti chemických látek, sdělení čistá planeta pro všechny.

Mimořádné jednání Evropské rady, 30. června

Pokračování diskuze k obsazení vrcholných funkcí v institucích EU.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 353, týden od 17. do 23. června 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: Jan Sochor* Kontakt: newsletter@vlada.cz